

Nieuw Nederlands **6^e editie**

Antwoorden Leerwerkboek
4-5-6 vwo

Cursus 8 Spelling

Inhoud

Cursus 8 Spelling

1 Persoonsvorm	3
2 Overige werkwoordsvormen	6
3 Lastige gevallen in de werkwoordspelling	9
4 Hoofdletters en leestekens	11
5 Meervoudsvorming.....	14
6 Verkleinwoorden	16
7 Tussenklink in samenstellingen.....	18
8 Aan elkaar of los	21
9 Liggend streepje	23
10 Trema, apostrof, accenttekens.....	25
11 Getallen	27
12 Sommige of sommigen?.....	28
13 Probleemwoorden	29

Noordhoff Uitgevers

Cursus 8 Spelling

1 Persoonsvorm

kunnen spellen, maar voor veel andere banen is dat minder belangrijk. In dat geval kan de werkgever beter letten op andere kwaliteiten.

Opdracht 2

1 Als je hier omkeert en doorrijdt tot de volgende zijstraat, vind je ons huis op de hoek.

- omkeert - pvtt, ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = omkeer + t
- doorrijdt - pvtt, ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = doorrijd + t

- vind - pvtt, ow is 'je' achter de pv, dus ik-vorm = vind

2 Toen Janine na een barre fietstocht arriveerde, klappertandde ze van de kou.

- arriveerde - pvvt; de r van arriveren zit niet in 't (e) x - f (o) k s ch (aa) p, dus ik-vorm + de = arriveer + de.
- klappertandde - pvvt; de d van klappertanden zit niet in 't (e) x - f (o) k s ch (aa) p, dus ik-vorm + de = klappertand + de.

3 Vindt je zus het vervelend dat ze het dit schooljaar waarschijnlijk niet redt?

- Vindt - pvtt, ow = je zus (!), dus niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = Vind + t
- redt - pvtt, ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = red + t

4 Vroeger hockeyde Joost, maar tegenwoordig fitnest en golft hij vooral.

- hockeyde - pvvt; de y van hockeyen zit niet in 't (e) x - f (o) k s ch (aa) p, dus ik-vorm + de = hockey + de.
- fitnest - pvtt, ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = fitnes + t
- golft - pvtt, ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = golf + t

Opdracht 3

1 Maria onderhoud de zakelijke contacten en coördineert activiteiten voor onze klanten.

- onderhoud - pvtt, ow = Maria, dus niet ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = onderhoud + t; onderhoudt
- coördineert - pvtt, ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = coördineer + t; coördineert

2 Toen de motor van de bolide ontplofte, vreeste de coureur voor zijn leven.

- ontplofte - pvvt; de f van ontploffen zit in 't (e) x - f (o) k s ch (aa) p, dus ik-vorm + te = ontplof + te; ontplofte
- vreeste - pvvt; de z van vrezen zit niet in 't (e) x - f (o) k s ch (aa) p, dus ik-vorm + de = vrees + de; vreesde

3 Als de familie in de tuin barbecuedt, mixet zoon Mark altijd de cocktails.

- barbecuedt - pvtt, ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = barbecue + t; barbecuet
- mixet - pvtt, ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = mix + t; mixt

4 Het vereistte veel stuurmanskunst om te voorkomen dat het schip strande in de zware storm.

- vereistte - pvvt; de s van vereisen zit in 't (e) x - f (o) k s ch (aa) p, dus ik-vorm + te = vereis + te; vereiste
- strande - pvvt; de d van stranden zit niet in 't (e) x - f (o) k s ch (aa) p, dus ik-vorm + de = strand + de; strandde

Noordhoff Uitgevers

Opdracht 4

1 De bijsluiter vermeld dat dit geneesmiddel de rijvaardigheid beïnvloedt.

- *vermeld* - onjuist: pvt, ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = vermeld + t; *vermeldt*

- *beïnvloedt* - juist: pvt, ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = vermeld + t

2 Luuk beloofd zijn buurvrouw dat hij nu en dan in haar tuintje onkruid wiedt.

- *beloofd* - onjuist: pvt, ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = beloof + t; *belooft*

- *wiedt* - juist: pvt, ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = wied + t

3 De brandweer verklaart dat er geen gevaar is dat het afgebrande gebouw instort.

- *verklaart* - onjuist: pvt, ow is niet 'jij/je' achter de pv of 'ik', dus ik-vorm + t = verklaar + t; *verklaart*

- *instort* - juist: pvt, de ik-vorm eindigt al op een t

4 Erik verorberde twee dikke boterhammen en storte zich daarna weer op zijn studieboeken.

- *verorberde* - juist: pvt; de r van verorberen zit niet in 't (e) x - f (o) k s ch (aa) p, dus ik-vorm + de

- *storte* - onjuist: pvt; de t van storten zit in 't (e) x - f (o) k s ch (aa) p, dus ik-vorm + te = stort + te; *stortte*

Opdracht 5

1 Waarom **verbind** je die wond aan je been niet beter?

2 **Verbeeldt** die popster zich soms dat hij de beste zanger van de wereld is?

3 **Word** je ook zo moe van al die politieke ruzies?

4 Waarom **moppert** die tennisser toch altijd zo op zijn coach?

5 Het **gonst** van geruchten over een mogelijke kabinetscrisis.

Opdracht 6

1 De consument **vertrouwt** erop dat de internetwinkel de artikelen op tijd **levert**.

2 Als je telefonisch een pizza **bestelt**, **word** je soms ter controle teruggebeld.

3 Zo'n baantje in de horeca **raad** ik je **af**, want je **verdient** er slecht mee.

4 Wie mij van iets **beschuldigt**, moet goed overwegen wat hij er allemaal **uitkraamt**.

5 De docent Frans **vertelt** best leuke verhalen, maar niemand **luistert** ernaar.

Opdracht 7

1 De renpaarden van stoeterij Roelofs **draafden** in een groepje door het weiland.

2 Na een turbulente vlucht **landde** het vliegtuig veilig op de luchthaven.

3 Een voor een **plonsden** de jongens in het koude water van het openluchtbad.

4 Voor vertrek **checkte** de buschauffeur de hoeveelheid diesel in zijn tank.

5 Op de kerstmarkt in Aken **beroofden** zakkenrollers dit jaar tientallen bezoekers.

Opdracht 8

1 Wat je mij net **vertelde**, **beweerde** die journalist van *het Parool* vorig jaar al.

2 De beeldhouwer **schilderde** de kozijnen rood, hoewel de hele buurt dat lelijk **vond**.

3 Malika **rondde** haar studie af en **danste** daarna bij het Nationale Ballet.

4 Die diskjockey **samplede** nieuwe tunes en **mixte** oude nummers met nieuwe beats.

5 Het vuur **doofde** sneller dan de brandweercommandant **verwachtte**.

Opdracht 9

1 Aan de rechter **bekende** de meesterdief gisteren nog vier andere inbraken.

2 Dit paardenmiddel **doodt** (eventueel: **doodde**) ook in uw tuin alle vormen van onkruid.

3 Laatst **waarschuwde** de *Volkscrant* voor al te veel optimisme over de economie.

Noordhoff Uitgevers

- 4 De koerier **bezweek** vanochtend bijna onder de zware last op zijn schouders.
5 Om dit mooie huis te bemachtigen **bied** ik morgen dertig procent boven de vraagprijs.

Opdracht 10

- 1 Ik **hechtte** ooit veel waarde aan zijn advies, omdat hij uitslagen juist **voorspelde**.
2 Het spreekwoord **luidt**: Wat in het vat zit, **verzuurt** niet. Wat **betekent** dat?
3 Je **raadt** nooit waarover de politici vanochtend in de Kamer **discussieerden**.
4 **Vergoedt** de werkgever ook je benzine of wil hij dat je die zelf **betaalt**?
5 Bij zijn sollicitatie **vermeldde** Jack dat hij graag **skateboardde** en **autoracete**.

Noordhoff Uitgevers

2 Overige werkwoordsvormen

Opdracht 1

1 Bij mensen die een NEE-sticker op de deur hebben geplakt, wordt geen reclamedrukwerk door de brievenbus gegooid.

- geplakt - vd; de k van plakken zit niet in 't ex - f o k s ch aa p, dus geplakt eindigt op een t

- gegooid - vd; de i van gooien zit niet in 't ex - f o k s ch aa p, dus gegoid eindigt op een d

2 De winnaar kwam juichend over de finish en zwaaide naar het applaudiserende publiek.

- juichend - od; infinitief + d, dus juichen + d

- applaudiserende

- bn, gemaakt van het od (inf + d) applaudiserend + e

3 Word alsjeblieft niet boos als ik je vertel dat ik per ongeluk je nieuwe auto heb beschadigd.

- Word - gw; spellen als ik-vorm = Word

- beschadigd - vd; de g van beschadigen zit niet in 't ex - f o k s ch aa p, dus beschadigd eindigt op een d

4 Vroeger werden reclameblaadjes met tekeningetjes geïllustreerd om de kosten te drukken.

- geïllustreerd - vd; de r van illustreren zit niet in 't ex - f o k s ch aa p, dus geïllustreerd eindigt op een d

- drukken - na 'te' volgt een infinitief, de vorm in het woordenboek: drukken

Opdracht 2

1 In zo'n behoudent dorp worden nog altijd op zaterdagmiddag de straten geveegt en de stoepen geschrobt.

- behoudent - bn, gemaakt van het od (inf + d) behouden + d; behoudend

- geveegt - vd; de g van vegen zit niet in 't ex - f o k s ch aa p, dus geveegd eindigt op een d

- geschrobt - vd; de b van schrobben zit niet in 't ex - f o k s ch aa p, dus geschrobd eindigt op een d

2 Het jongerencentrum is gevestigd in een gerestaureert pand dat feestelijk is geopent.

- gevestigd - vd; de g van vestigen zit niet in 't ex - f o k s ch aa p, dus gevestigd eindigt op een d

- gerestaureert

- bn, gemaakt van het vd van restaureren; de r van restaureren zit niet in 't ex - f o k s ch aa p, dus gerestaureerd eindigt op een d

- geopent - vd; de n van openen zit niet in 't ex - f o k s ch aa p, dus geopend eindigt op een d

3 Biedt die meneer je excuses eens aan! Je moet beseffen dat hij zich ernstig gekrenkd voelt.

- Biedt - gw; spellen als ik-vorm = Bied

- gekrenkd - bn/vd; de k van krenken zit niet in 't ex - f o k s ch aa p, dus gekrenkt eindigt op een t

4 Met een bedroeft gezicht hebben de kinderen de bij de aanrijding gedoodde kat in de achtertuin begraven.

- bedroeft - bn, gemaakt van het vd van bedroeuen; de v van bedroeuen zit niet in 't ex - f o k s ch aa p, dus bedroefd eindigt op een d

- gedoodde - bn, gemaakt van het vd van doden: gedood; zo kort en eenvoudig mogelijk spellen: gedood + e → gedode

Noordhoff Uitgevers

Opdracht 3

1 De vrachtwagen waarin veel meer varkens werden getransporteert dan de toegestaane hoeveelheid, was ook nog eens slecht geventileerd.

- getransporteert- onjuist: *vd*; de *r* van transporteren zit niet in 't ex - fo k s ch aa p, dus getransporteerd eindigt op een *d*

- toegestaane- onjuist: *bn*, gemaakt van het *vd* van toestaan: toegestaan; zo kort en eenvoudig mogelijk spellen: toegestane

- geventileerd - juist: *vd*; de *r* van ventileren zit niet in 't ex - fo k s ch aa p, dus geventileerd eindigt op een *d*

2 Mopperent haalde de gedupeerde boer zijn bezittingen uit de resten van zijn verwoestte boerderij.

- Mopperent - onjuist: *od*; infinitief + *d*, dus mopperen + *d* = mopperend

- gedupeerde - juist: *bn*, gemaakt van het *vd* van duperen; de *r* van duperen zit niet in

't ex - fo k s ch aa p, dus gedupeerd eindigt op een *d*; zo kort en eenvoudig mogelijk spellen: gedupeerd + *e*

- verwoestte - onjuist: *bn*, gemaakt van het *vd* van verwoesten: verwoest; zo kort en eenvoudig mogelijk spellen: verwoest + *e* = verwoeste

3 Als die stekker beschadigt is, past hij vast niet meer in zo'n geaard stopcontact.

- beschadigt- onjuist: *vd*; de *g* van beschadigen zit niet in 't ex - fo k s ch aa p, dus beschadigd eindigt op een *d*

- geaard - juist: *bn*, gemaakt van het *vd* van aarden: geaard; zo kort en eenvoudig mogelijk spellen

4 De ingelootte studenten trokken feestend door de stad, omdat ze met de studie van hun dromen konden startten.

- ingelootte - onjuist: *bn*, gemaakt van het *vd* van inloten: ingeloot; zo kort en eenvoudig mogelijk spellen: ingelote

- feestend - juist: *od*; infinitief + *d*, dus feesten + *d*

- startten - onjuist: na 'konden' volgt een infinitief, de vorm in het woordenboek: starten

Opdracht 4

1 De goed **bn - uitgeruste** reddingsploeg zocht na de aardbeving in de **bn - ingestorte** huizen met honden naar overlevenden.

2 **od - Glimlachend** toonde de kunstverzamelaar ons de **bn - geërfde** schilderijen die zijn familie door de eeuwen had **vd - verzameld**.

3 **gw - Meld** je bij de daarvoor **bn - aangestelde** beambte, want bij haar kun je je nieuwe identiteitsbewijs in ontvangst **inf - nemen**.

4 Met **bn - opgerolde** broekspijpen liepen de Chinese toeristen door de **bn - golvende** branding, die **od - schuimend** op het Noordzeestrand kwam **inf - aanrollen**.

5 De pas **bn - ververste** paarden hebben de afstand veel sneller **vd - afgelegd** dan de kenners hadden **vd - voorspeld**.

6 Bij Schiermonnikoog zou vrijdag naar gas **vd - geboord** **inf - worden**, maar medewerkers van Greenpeace hebben de eerste proefboring **vd - verhinderd**.

Opdracht 5

1 Nadat de veilingmeester driemaal had **vd - gekucht**, kon de veiling **inf - starten** en als eerste artikel werd een prachtige vaas uit de Ming-dynastie **vd - verhandeld**.

2 Enigszins **od - zwetend** heeft de weerman vanmorgen **vd - meegedeeld**, dat het vandaag **od - drukkend** warm zou **inf - worden**.

3 **gw - Vind** voor mij in een of andere tweedehandsplatenzaak maar eens een niet al te **bn - beschadigd** exemplaar van de elpee *Pudding en Gisteren* van Supersister.

4 Nadat de pelgrim op de kloosterdeur had **vd - geklopt**, ging er na enige tijd **od - tergend** langzaam een pas **bn - geschilderd** luikje open, waarachter een **bn - spiedend** gezicht verscheen.

Noordhoff Uitgevers

5 De dichter Slauerhoff had geneeskunde **vd - gestudeerd** en leidde een deel van zijn werkzame leven een **bn - zwervend** bestaan als scheepsarts.

6 In de middeleeuwen trokken franciscaner monniken **od - biddend** en **od - prekend** door de wereld, waarbij door sommigen zulke kunsten werden **vd - vertoond** dat ze *joculatores Dei* (speellieden van God) werden **vd - genoemd**.

Opdracht 6

1 De door de politie **bn - ingelichte** arts **pvvt - spoedde** zich onmiddellijk naar het kruispunt waar het ongeluk was **vd - gebeurd**.

2 Terwijl de laatste **bn - ontslagen** medewerkers **vd - teleurgesteld** naar de fabriekspoort **pvvt - wandelden**, zei de boekhouder tegen zijn directeur: '**gw - Raad eens** hoeveel geld we met de ombuigingen hebben **vd - bespaard**.'

3 Dit teakhout **pvtt - houd** je mooi **od - glanzend**, wanneer je het ieder jaar met deze speciale olie **pvtt - insmeert**, maar als je het **pvtt - verft**, is dat natuurlijk ook goed.

4 Na de te vette patat en de zanderige mosselen **pvvt - merkte** de keurmeester **bn - geïrriteerd** op dat hij de gerechten 'met smaak' had **vd - verorberd**.

5 De arrestatie van de dieven was een **bn - verrassend** resultaat, maar het **bn - vermiste** geld **pvtt - wordt** / **pvvt - werd** daarmee niet **vd - teruggevonden**.

6 Het **pvtt - verbaast** me nog altijd dat het centrum van deze stad tussen 2000 en 2005 zo sterk **vd - veranderd** is, dat je het nauwelijks nog **pvtt - herkent**.

Opdracht 7

1 Als het 's winters hard **pvtt - sneeuwt** of **pvtt - vriest**, **pvtt - wordt** de krant nog wel eens te laat **vd - bezorgd**.

2 Laatst **pvvt - verzuchtte** je dat je veel te veel werk had, maar nu **pvtt - wordt** duidelijk dat je niet eens de helft hebt **vd - voltooid**.

3 Het door de onderzoeksjournalist **bn - verspreide** nieuws over het **bn - verkwiste** geld werd door de burgers gretig **vd - doorverteld**.

4 De bendeleider **pvvt - vermoedde** al drie weken voor zijn arrestatie dat een van de leden hem zou **inf - verraden**.

5 'Er zijn hier al miljoenen bladen van de persen **vd - gerold**', **pvvt - meldde** de **bn - jubilerende** bedrijfsleider van de drukkerij met zekere trots.

6 'Wie wat **pvtt - bewaart**, die heeft wat', **pvvt - meldde** Dagobert **od - blozend**, waarna hij de honderden euro's liet **inf - zien** die hij in een **bn - verroeste** spaarpot bij elkaar had **vd - gespaard**.

Opdracht 8

1 De gemeenteraad heeft zich de vrijheid **veroorloofd** een nieuwjaarsreceptie te organiseren voor de in het asielzoekerscentrum **geplaatste** vluchtelingen uit Syrië.

2 Men **wendt** tegenwoordig alle mogelijke middelen aan om het fruit in de supermarkt een frisse aanblik te geven.

3 Op deze camping **wordt** elke zaterdag **gebarbecued** met de nieuw **gearriveerde** gasten.

4 Die **verplichte** bezoeken aan zijn reclasseringsmedewerker **vindt** / **vond** de **gestrafte** crimineel bijzonder vervelend.

5 Heeft de overheid de laatste jaren het onderhoud van wegen en bruggen enigszins **verwaarloosd**?

6 Met **ontblote** bovenlichamen **fietsten** de jongens gistermiddag in de zomerzon over het pas **verbrede** rijwielpad naar hun vakantiewoning.

Noordhoff Uitgevers

3 Lastige gevallen in de werkwoordspelling

Opdracht 1

- 1 Volgens de buschauffeur **vind** je wel een plattegrond in de brochure van de VVV.
- 2 Je **bindt** je spulletjes toch wel goed vast als je ze op een bakfiets gaat verhuizen?
- 3 Bij een programma over de geschiedenis van televisie werd een liedje vertoond uit de Mini Playbackshow: 'Later als je groot bent, **word** jij ook een ster.'
- 4 Zonder extra te trainen **red** ik het zeker niet in het eerste team.
- 5 **Wordt** je baas eigenlijk snel kwaad als een van de scholieren te laat komt?
- 6 Als je met vuur speelt, moet je altijd oppassen dat je je vingers niet **brandt**.

Opdracht 2

- 1 wel pv Elke week **bezorgd/bezorgt** de 65+'er enkele honderden folders.
- 2 geen pv De intercity uit Amsterdam is **ontspoord/ontspoort** vlak voor hij station Leiden bereikte.
- 3 geen pv Welke minister heeft de leraren **beloofd/belooft** dat hij iets aan hun grote werkdruk zou doen?
- 4 geen pv Met mij heeft natuurlijk weer niemand **overlegd/overlegt** over de vakantiebestemming.
- 5 wel pv Wie **bepaald/bepaalt** de inhoud van het blad *Rail Magazine*?
- 6 wel pv In de gevangenis **verhoord/verhoort** inspecteur Rademakers de arrestant.

Opdracht 3

- 1 De gelauwerde schrijver **verlootte/verlote** zijn geldprijs onder tien debuterende auteurs.
- 2 Het verbaasde ons dat de krant niets **vermeldde/vermelde** over het incident.
- 3 De door Mario **bereidde/bereide** pizza's zijn de lekkerste die er in deze stad te koop zijn.
- 4 Waar is die door extremisten **vermoordde/vermoorde** politicus eigenlijk begraven?
- 5 Op de Col d'Aubisque **vergrootte/vergroete** de leider in het klassement zijn voorsprong.
- 6 Als gevolg van de door ruzies **verpeste/verpeste** sfeer werd het feest geen succes.

Opdracht 4

- 1 Het **verbaasd/verbaast** zijn volgers dat de populaire vlogger altijd maar weer van die doldwaze avonturen **beleefd/beleeft**.
- 2 De politicus zegt dat hij zijn leugen **betreurd/betreurt** en hij heeft **beloofd/belooft** dat zo iets in de toekomst niet meer zal voorkomen.
- 3 Waarom **beantwoord/beantwoordt** die verdachte de vraag van de agent niet en zegt hij niet gewoon wat er indertijd is **gebeurd/gebeurt** in de woning van het slachtoffer?
- 4 De door *Artsen zonder Grenzen* dankbaar **aanvaardde/aanvaarde** financiële bijdrage **word/wordt** binnenkort **besteed/besteedt** aan een nieuwe operatiekamer.
- 5 Op onze website staat wel ergens **vermeld/vermeldt** wanneer de brugklasfolder **word/wordt** **verstuurd/verstuurt** naar de basisscholen.
- 6 In zijn matig **verlichte/verlichtte** studeerkamer **verrichte/verrichtte** de filosoof een wonder door zijn dissertatie over Lao Tse in anderhalf jaar af te **rondden/ronden**.

Opdracht 5

Eigen zinnen.

- 1 antwoord
antwoordt
- 2 beland
belandt

Noordhoff Uitgevers

3 bied

biedt

4 meerijd – Zorg ervoor dat het onderwerp van de zin 'ik' is. De vorm 'meerijd' komt alleen voor in een bijzin: ... *dat/of ik met je meerijd*.

meerijdt

5 vergoed .

vergoedt

6 vind

vindt

Opdracht 6

Eigen zinnen.

1 bejegend

bejegt

2 gebeurd

gebeurt

3 ontspoord .

ontspoor

4 ontfermd

ontfermt

5 verbaasd

verbaast

6 veranderd

verandert

Opdracht 7

Eigen zinnen.

1 bereidde

bereide

2 bestede

besteedde

3 misleidden

misleiden

4 ontraadden

ontraden

5 verplichte

verplichtte

6 verroesten

verroestten

Opdracht 8

1 Vermoedt / Vermoedde de politie dat deze crimineel een rol heeft **gespeeld** in de inbraken in het pas **gebouwde** winkelcentrum?

2 Het ministerie van Financiën heeft **becijferd** dat de Nederlandse economie zich slechts **verrassend** langzaam **herstelt** van de recessie.

3 Elke dag **rijdt** die wegpiraat luid **toeterend** door de straat met zijn nieuwe auto, die hij heeft **opgeduikeld** op Marktplaats en meteen heeft **aangeschaft**.

4 Reizigersorganisatie Rover **e-mailde** de NS gisteravond het bericht dat ze het niet langer **aanvaardt/aanvaardde** dat de NS de treinen zo **volproppen**.

5 De jongen **meldt/meldde** zich zojuist **verstijfd** van angst bij de politie, nadat hij door een groep ruziezoekers was **bedreigd**.

6 Als iemand op vakantie door een storm **wordt verrast** of **wordt beroofd**, **verhaalt** hij de **aangerichte** schade op de verzekering.

Noordhoff Uitgevers

4 Hoofdletters en leestekens

Opdracht 1

- 1 Hebben jullie in 's-Gravenhage in Paleis Lange Voorhout de kunstwerken van M.C. Escher bekeken, of zijn jullie naar het Panorama Mesdag geweest?
- 2 Met de Thalys is mevrouw Ten Have-van den Berg met Pasen op tijd in Parijs om de paashaas bij de Eiffeltoren te zien.
- 3 Uiteindelijk zullen de Ajaxfans blij zijn met het idee van Van der Sar, want er zal na kerst en oud en nieuw een nieuwe wind gaan waaien.
- 4 Wanneer hebben de hervormden zich eigenlijk afgescheiden van de rooms-katholieke moederkerk?

Opdracht 2

- 1 'n Prima idee om met Pinksteren naar het Aviodrome in Flevoland te gaan, maar een bezoek aan het Amsterdamse Nemo is ook heel educatief.
- 2 Was de heer Jacob Brouwer eigenaar van het fregatschip Johanna Maria of was hij de kapitein?
- 3 De actrice Thera van der Plas speelde op het vwo al de hoofdrol in de musical Mamma Mia, die in haar examenjaar in april werd opgevoerd in de
- 4 Op tweede kerstdag speelt het jeugdorkest De vuurvogel in de gereformeerde Verrijzeniskerk; daar wordt ook dit jaar veel publiek verwacht.

Opdracht 3

1 Champagne	- de streek Champagne in Frankrijk
champagne	- de drank champagne (mousserende wijn)
2 Joden	- leden van het Joodse volk
joden	- aanhangers van het joodse geloof
3 het Westen	- het gebied (de westerse landen)
het westen	- de windrichting
4 Bijbel	- het heilige boek van de christenen
bijbel	- een exemplaar van de Bijbel
5 Chinezen	- bewoners van China
chinezen	- Chinees eten; heroïnedamp opsnuiven
6 Xantippe	- meisjesnaam, onder andere van de (boosaardige) vrouw van de Griekse filosoof Socrates
een xantippe	- kwaadaardige vrouw; haaibaai; helleveeg; feeks

Opdracht 4

1/2

- a interrobang; geeft een uitroepende vraag aan
 b ironieteken; geeft ironie (= lichte vorm van spot) aan
 c obelisk; verwijst naar een voetnoot onderaan de pagina (als de asterisk al gebruikt is)
 d guillemet; geeft citaten aan in Romaanse talen, Noors en Russisch
 e lozenge; werd vroeger weleens gebruikt om spaties aan te geven bij woorden waar onduidelijk was of deze aan elkaar hoorden of niet

Opdracht 5

- 1 Hoewel Niels van der Gaag zwom in het geld, reed hij in een oude Peugeot en kocht hij kleren bij Zeeman: spijkerbroeken, coltruien en geitenwollen sokken.
- 2 Er trekt een lagedrukgebied van west naar oost over Midden-Europa, waardoor in de Alpen veel regen gaat vallen, zei weervrouw Lydia van den Hoff.

Noordhoff Uitgevers

3 Afgelopen zomer werden de groenten van Lidl als beste getest. Ze kunnen wedijveren met de potjes van Hak. Die hoeft u dus niet per se te hebben.

4 'Wat zie ik hier?' vroeg de Rotterdamse burgemeester. 'Kaarslicht, wijn en een schitterend gedekte tafel. Kom ik eigenlijk wel gelegen op dit tijdstip?'

5 In de novelle *De familie Stastok*, gepubliceerd in de bundel *Camera Obscura* van Hildebrand, gaan Pieter en zijn vrienden een eindje roeien, waarbij Pieter helaas in het water belandt.

OF

In de novelle *De familie Stastok*, gepubliceerd in de bundel *Camera obscura* van Hildebrand, gaan Pieter en zijn vrienden een eindje roeien, waarbij Pieter helaas in het water belandt.

6 De collectant van het Rode Kruis vroeg vriendelijk: 'Wilt u a.u.b. wat geven voor de bestrijding van tbc in Afrikaanse landen?'

Opdracht 6

De stem uit het wak

'Hulp!' riep Loo de. 'Hulp!'

Met schaatsen en al was hij door het ijs gezakt. Hij klauwde zijn handen in de rand van het wak. Lang zou hij het niet meer houden. De gruwelijke kou verstijfde hem en zijn vingers bevroren. Het ijs brokkelde af.

'Hulp!'

'Hela', riep de schoorsteenveger die langs kwam, zijn ladder aan de schouder.

'Ben jij dat, Sjoerd?'

'Nee, Loo de!'

'Loo de wie?'

'Loo de van Rooie Pierke! Haal me er uit, ik verdrink!'

'Van Rooie Pierke?' riep de schoorsteenveger verbaasd. 'Die heeft toch alleen een dochter?'

'Ik verzuip!'

'Zeg eens, Loo de...' riep de schoorsteenveger.

Loo de gaf geen antwoord meer.

De schoorsteenveger haalde zijn schouders op en liep hoofdschuddend door.

Later, in de taveerne, zei hij tegen de waard: 'Rooie Pierke heeft toch maar één kind, een dochter?'

'Jawel', zei de waard, 'alleen Maaike.'

Noordhoff Uitgevers

'Dan had ik het goed', zei de schoorsteenveger tevreden.

De waard wond de klok op door aan de ketting te trekken.

Toen zei hij: 'Vroeger had hij ook een zoon, maar die is verdronken bij het schaatsen.'

'Hoe heette die?' vroeg de schoorsteenveger.

'Och', zei de waard, 'het is zo lang geleden. Dat weet ik niet meer.'

Noordhoff Uitgevers

5 Meervoudsvorming

Opdracht 1

- 1 Nee, uitzonderingen: balans – balansen, kaars- kaarsen, mens – mensen
- 2 Deze regel klopt; er zijn geen uitzonderingen.

Opdracht 2

1 blad	bladen: tijdschriften	bladeren: blaadjes van een struik
2 portier	portieren: autodeuren	portiers: bewaker van de ingang
3 been	beenderen: botten	benen: ledematen
4 patroon	patronen: kogelhulzen; modellen	patroons: bazen
5 bal	ballen: ronde speelgoederen	bals: dansfeesten
6 middel	middelen: manieren om iets te doen	middels: tailles

Opdracht 3

- 1 Deze woorden hebben geen enkelvoud.
- 2 *Bijvoorbeeld:* aanstalten, kapesones, middeleeuwen, notulen, personalia
- 3 Deze woorden hebben geen meervoud.
- 4 *Bijvoorbeeld:* goud, heeal, kwik, muziek

Opdracht 4

- 1 baby's
- 2 bacteriën
- 3 ballades
- 4 bureaus
- 5 cafés
- 6 collectes
- 7 coupés
- 8 displays
- 9 dominees
- 10 fysici
- 11 genieën
- 12 melodieën
- 13 museums
- 14 playboys
- 15 salarissen
- 16 stommeriken

Opdracht 5

- 1 accu's
- 2 binnenzeeën
- 3 dreumesen
- 4 firma's
- 5 injecties
- 6 kiwi's
- 7 niveaus
- 8 onderwijzeressen
- 9 patroonhulzen
- 10 stoven
- 11 symfonieën
- 12 tracés

Noordhoff Uitgevers

Opdracht 6

- 1** bangeriken
- 2** buggy's
- 3** edellieden, edelmannen
- 4** herfstbladeren
- 5** kazernes
- 6** mausoleums, mausolea
- 7** oliën
- 8** paragrafen
- 9** smeden
- 10** studio's
- 11** technici
- 12** truien

6 Verkleinwoorden

Opdracht 1

Tekst 1

De liefde?

Kort geleden was ik nog een **zieltje** zonder zorg. Er leek geen **vuiltje** aan de lucht. Alles liep op **rolletjes**. Er was geen **onderonsje** of ik sloeg er een **slaatje** uit. Ik kon tegen een **stootje**, neem dat van mij aan. Ik hield van **wijntje** en **Trijntje**. Van de laatste **modesnuffjes**. Menigeen kon een **potje** bij me breken.

Maar zoete **broodjes** worden niet meer gebakken. Want, als u de **naadje** van de kous wilt

weten: ik heb een **blauwtje** gelopen. Nee, ik vind er geen **doekjes** om: er heeft me iemand die me dierbaar was een **kunstje** geflikt. Ik ben door haar in **het ootje** genomen. Voor **het lapje** gehouden.

Ze zond me gisteren een **kattebelletje**, waarin ze me parmantig meedeelde dat ik het verder maar op eigen **houtje** moest opknappen. Ze had er geen trek meer in, voegde ze eraan toe, om nog langer op te zitten en **pootjes** te geven. **Poppetje** gezien! **Kastje** dicht!

Nu ben ik onverwacht in mijn **ééntje**. Dat is geen prettig gevoel, dat geef ik u op een **briefje**. Om zo onverwacht een **buitenbeentje** te zijn, nee, dat is geen **fluitje** van een cent. Maar **praatjes** vullen geen **gaatjes**, ik weet het, en daarom maak ik me hier niet met een **jantje-van-leiden** vanaf! Ik heb een **appeltje** te schillen met de hele mensheid.

een zieltje zonder zorg
geen vuiltje aan de lucht
op rolletjes (lopen)
een onderonsje
ergens een slaatje uit slaan
tegen een stootje kunnen
van wijntje en Trijntje houden
een potje (bij iemand) kunnen breken

zoete broodjes bakken

het naadje van de kous willen weten

een blauwtje lopen
er geen doekjes om winden
iemand een kunstje flikken
iemand in het ootje nemen
iemand voor het lapje houden
een kattebelletje
op eigen houtje
opzitten en pootjes geven
Poppetje gezien! Kastje dicht!

iemand iets op een briefje geven
een buitenbeentje
een fluitje van een cent

een zorgeloos persoon
niets aan de hand
gemakkelijk (gaan); moeiteloos (gaan)
informeel gesprek tussen enkele mensen
ergens van profiteren
wel iets kunnen verdragen
van drank en vrouwen houden
(bij iemand) iets mogen wat andere niet is toegestaan
iets tegen iemand zeggen om een goede indruk te maken
alle details willen weten; precies willen weten
hoe iets zit
afgewezen worden in de liefde
zeggen waar het op staat
iemand een streek leveren
iemand beetnemen
iemand voor de gek houden
een klein briefje; een kort berichtje
zelfstandig
zich onderwerpen; zich onderdanig gedragen
iets even laten zien en het daarna weer wegstoppen
ergens zeker van zijn; iets kunnen garanderen
iemand die afwijkt van zijn omgeving
een eenvoudige taak

Noordhoff Uitgevers

Praatjes vullen geen gaatjes.

zich ergens met een jantje-van-leiden
vanaf maken

een appeltje met iemand te schillen
hebben

Met praten alleen kom je er niet; er moet ook
wat gedaan worden.

ergens niet je best voor doen; iets afraffelen.

een lastige kwestie met iemand te regelen
hebben

Opdracht 2

1 *Bijvoorbeeld:* blondje, brutaaltje, kleintje, groentje, zoetje, zuurtje

2 *Bijvoorbeeld:* kijkje, praatje, weetje, zegje, zitje

3 1. een (mobiele) telefoon en 2. een telefoongesprek

4 Een viool is een muziekinstrument; een viooltje is een tuinplant

5 *Bijvoorbeeld:* beetje, koolwitje, nachtkastje, theelichtje; zo'n woord wordt een
'diminutivum tantum' genoemd.

Opdracht 3

1/2

1 A4'tje + *i* wc'tje

2 baby'tje + *e* pony'tje

3 bruggetje + *g* schrammetje

4 collegaatje + *f* radiootje

5 harinkje + *j* woninkje

6 kraampje + *b* filmpje

7 oefeningetje + *h* tekeningetje

8 stadje + *c* jasje

9 tostietje + *d* okapietje

10 vaatje + *a* blaadje

Opdracht 4

1 camping

2 enclave

3 glas

4 karbonade

5 logé

6 parachute

7 schip

8 taxi

9 tournedos

Opdracht 5

1 Dat is nog maar het **topje** van de ijsberg.

2 Na het vertrek van haar ouders heeft zij de **bloemetjes** buiten gezet.

3 Omdat Mark erg moe was, besloot hij even een **uiltje** te knappen.

4 De bruid zag eruit om door een **ringetje** te halen.

5 Als hij vervelend doet, geef ik hem een **koekje** van eigen deeg.

6 Op verjaardagen wordt veelvuldig over **koetjes** en **kalfjes** gepraat.

7 Daar zal ik mooi een **stokje** voor steken!

8 Op het werk loopt hij er de **kantjes** van af.

Noordhoff Uitgevers

7 Tussenklank in samenstellingen

Opdracht 1

1 samenstellingen:

alles + behalve

bungee + jump (Engelse woorden)

drie + gangen + diner

fanfare + korps

foto + camera

loon + strook

maximum + snelheid

mode + industrie

Moeder + dag

online + verbinding

water + polo

zeven + kamp

2

alleen een zelfstandig naamwoord	voorvoegsel + zelfstandig naamwoord	zelfstandig naamwoord + achtervoegsel	niet-zelfstandig naamwoord + achtervoegsel	voorvoegsel + zelfstandig naamwoord + achtervoegsel
<i>nummer</i>	<i>clastro + fobie</i>	<i>biografie (biograaf + -ie)</i>	<i>behandel + ing</i>	<i>im + product + ief</i>
<i>schilder</i>	<i>contra + gewicht</i>	<i>elastiek + -je</i>	<i>bewust + loos</i>	<i>on + eer + lijk</i>
	<i>ex + gevangene</i>	<i>gevoel + -ig</i>	<i>gezond + heid</i>	
	<i>pre + historie</i>	<i>molen + aar</i>	<i>kwets + baar</i>	
		<i>vriend + schap + lijk</i>		

Opdracht 2

1 dorpsstraat,

2 kapperszaak,

3 liefdesscène,

4 machtsstrijd,

5 publieksjury,

6 tuinslang

7 verkeerszuil,

8 waterzuivering,

want je schrijft ook dorpskern

want je schrijft ook kappersdiploma

want je schrijft ook liefdesfilm

want je schrijft ook machtsvacuüm

want je schrijft ook publieksprijs

want je schrijft ook tuinmeubelen

want je schrijft ook verkeersles

want je schrijft ook watervoorraad

Opdracht 3

1 eremedaille

2 garagebedrijf

3 geboortekaartje

4 knorrepot

- 'eer' heeft geen meervoud.

- 'garage' heeft alleen een meervoud op -s, niet op -en.

- 'geboorte' heeft niet alleen een meervoud op -n, maar ook een meervoud op -s.

- 'knorren' is geen zelfstandig naamwoord, maar een werkwoord.

Noordhoff Uitgevers

- 5** pikkedonker - 'pik' is een versterking van een bijvoeglijk naamwoord (donker).
- 6** platteland - 'plat' is geen zelfstandig naamwoord, maar een bijvoeglijk naamwoord.
- 7** spillebeen - 'spille' is niet meer als woorddeel herkenbaar.
- 8** zonnebril - 'zon' verwijst naar de zon van dit zonnestelsel en is enig is zijn soort.

Opdracht 4

- 1** gedachtespinsel - 'gedachte' heeft niet alleen een meervoud op -n, maar ook op -s, dus krijgt de samenstelling geen tussen-n.
- 2** knarsetanden - 'knarsen' is geen zelfstandig naamwoord, maar een werkwoord, dus krijgt de samenstelling geen tussen-n.
- 3** koeienvlaai - 'koe' heeft alleen een meervoud op -en, dus krijgt de samenstelling een tussen-en.
- 4** nieuwssite - met tussen-s, want je schrijft ook nieuwsbericht.
- 5** reuzespannend - 'reus/reuze' versterkt een bijvoeglijk naamwoord (spannend), dus krijgt de samenstelling geen tussen-n.

Opdracht 5

- 1** luchtsamenstelling - zonder tussen-s, want je schrijft ook luchtbel.
- 2** paardenbloem - met tussen-n, want 'paard' heeft alleen een meervoud op -en.
- 3** regisseursstoel - met tussen-s, want je schrijft ook regisseursopleiding
- 4** weidevogel - zonder tussen-n, want 'weide' heeft niet alleen een meervoud op -n, maar ook een meervoud op -s.
- 5** zonnebank - zonder tussen-n, want 'zon' is enig in zijn soort.

Opdracht 6

- 1** horlogemaker - correct, want 'horloge' heeft geen meervoud op -(e)n.
- 2** krantebak - niet correct, want 'krant' heeft alleen een meervoud op -en.
- 3** lachenbek - niet correct, want 'lachen' is geen zelfstandig naamwoord.
- 4** oorlogsschip - correct, want je schrijft ook oorlogsbodem.
- 5** stekeblind - correct, want 'steek/steke' versterkt een bijvoeglijk naamwoord.

Opdracht 7

- 1** beroepsschermer
- 2** beroepsvoetballer
- 3** drugsmokkel
- 4** drugsverslaving
- 5** kamerbewoner
- 6** keukenschort
- 7** overgangssituatie
- 8** personeelszaken
- 9** protestactie
- 10** publiekstem
- 11** scheepsschroef
- 12** Hier zijn twee vormen correct:
 - schildersschool (betekenis: school voor (toekomstige) schilders; het woorddeel 'schilder' is dan in de samenstelling een zn)
 - Of:
 - schildersschool (betekenis: school om te (leren) schilderen; het woorddeel 'schilder' is dan in de samenstelling een ww)
- 13** speelstijl
- 14** stadscentrum
- 15** tabakszaak

Noordhoff Uitgevers

Opdracht 8

- 1** aspergesoep
- 2** blindeman
- 3** drinkebroer
- 4** eendenkroos
- 5** ganzenei
- 6** geboortegolf
- 7** gerstenat
- 8** groentepasteitje
- 9** leeuwendeel
- 10** lindeboom
- 11** rattenkruit
- 12** soldatenhelm
- 13** spinnenweb
- 14** spinnewiel
- 15** vossenburcht

Noordhoff Uitgevers

8 Aan elkaar of los

Opdracht 1

1 scheidsrechterstekort	- een tekort aan scheidsrechters: er zijn er te weinig
scheidsrechters te kort	- de scheidsrechters zijn te kort, niet lang genoeg
2 rodewijnglazen	- glazen bedoeld voor rode wijn
rode wijnglazen	- rode glazen, bedoeld voor wijn
3 naaktportretschilderen	- het schilderen van portretten van naakte mensen
naakt portretschilderen	- in je nakie portretten schilderen
4 zestienjarigen	- mensen van zestien jaar oud
zestien jarigen	- zestien mensen die (vandaag) jarig zijn
5 oudekaaskroket	- kroket gevuld met oude kaas
oude kaaskroket	- een oude kroket, gevuld met kaas
6 perssinaasappelen	- sinaasappelen die geschikt zijn om te persen
pers sinaasappelen	- gebiedende wijs: ga sinaasappels persen

Opdracht 2

1 hogesnelheidstrein	b drinkwaterbedrijf	Wat schrijf je aan elkaar?
samenstellingen van drie woorden
samenstellingen van twee woorden
samenstellingen van twee woorden
voornaamwoordelijke bijwoorden
samenstellingen met <i>honderd</i> en <i>duizend</i>
2 nietszeggend	a dichtbevolkt	
3 prijsgeven	d terechtkomen	
4 waarnaartoe	c hiertegenover	
5 zestienhonderd	e tweeëntwintigduizend	

Opdracht 3

- 1 actieopname
- 2 agressieonderzoek
- 3 bovenburen
- 4 controleapparaat
- 5 dure huizen
- 6 erachter komen
- 7 eronderdoor kruipen
- 8 gebruikmaken
- 9 ingebruikname
- 10 koffiehuisen
- 11 lange wegen
- 12 [maximumsnelheid](#)
- 13 [Rabobankrekening](#)
- 14 sneltrein
- 15 twee miljoen
- 16 tweedekansonderwijs
- 17 vijfhonderdzestig
- 18 water drinken

Opdracht 4

- 1 De **zwaarlijvige vakbondsleider** heeft het **erover** gehad dat er een wilde staking kon **uitbreken**.
- 2 In de **warmebakkerswinkel** werkte in de jaren zestig een **dienstmeisje** van de **huishoudschool** in Utrecht.
- 3 Dag **jongedame**, **waarmee** kan ik jou en je **tweelingbroertje** van dienst zijn?

Noordhoff Uitgevers

4 Op het **hoofdbureau** van de **gemeentepolitie** wordt de **heteluchtkachel** beter **vastgezet**.

5 De **fantasietekst** was door het **brugklasmeisje** van a tot z **overgeschreven** van een **internetpagina**

6 Wanneer zal de **feestcommissie** **uitmaken hoeveel verjaardagstaarten** we gaan **inkopen**?

7 De **schatrijke profvoetballer** had het allerliefst tot **toneelspeler opgeleid** willen worden.

8 Op het **schoolplein** stond een clubje **brugklasleerlingen** en **middenin** stond Peter. Stond hij echt midden in de groep?

Noordhoff Uitgevers

9 Liggend streepje

Opdracht 1

1

<i>a</i> bruidstaart	- taart voor een bruiloft
- staart van een bruid
<i>b</i> gazonnetje	- grasveldje
- netje voor over het gazon
<i>c</i> lamspies	- spies met lamsvlees
- pies (urine) van een lam
<i>d</i> reserveringen	- afspraken (bijvoorbeeld bij een restaurant of voor een voorstellig)
- ringen voor het geval er iets misgaat, ringen achter de hand
<i>e</i> tabaksteler	- teler van tabaksplanten
- iemand die tabak steelt
<i>f</i> wetsuitlegging	- uitlegging van (een artikel uit) de wet
- het onderste, nauw aangesloten gedeelte (legging) van een wetsuit, bijvoorbeeld een surfpak

2 Bij alle woorden ligt de eerste betekenis het meest voor de hand.

a bruids-taart

b gazonne-tje

In de betekenis *grasveldje* is het slim om het woord hier af te breken, zodat er geen misverstand kan ontstaan. Breek je het woord af als *gazon-netje*, dan zijn namelijk beide betekenissen mogelijk.

c lam-spies

d reservering-en

e tabaks-teler

f wets-uitlegging

Opdracht 2

1 antiaanbaklaag

2 anti-epilepticum

3 anti-Frans

4 anti-inbraakstrip

5 anti-jeukzalf

6 antimuggenspray

7 antioxidanten

8 antirimpelcrème

9 antivoetbal

10 antiwesters

Opdracht 3

1 *algemeen secretaris*

2 café-restaurant

3 cameraopstelling

4 doe-het-zelver

5 een-tweetje

6 gummi-jas

7 koffieautomaat

8 mini-inspectie

9 tweedekansonderwijs

10 zwart-witfoto

Noordhoff Uitgevers

Opdracht 4

- 1 auto-ongeluk
- 2 cv-installatie
- 3 heen-en-weerdienst
- 4 mee-eter
- 5 milieuminister
- 6 no-nonsensebeleid
- 7 pseudoklassiek
- 8 rijinstructeur
- 9 stand-upcomedian
- 10 vanilleyoghurt

Opdracht 5

- 1 appel-, kwark- en slagroomtaart
- 2 brede schoenen en smalle schoenen
Of: brede schoenen en smalle
- 3 carnavalsfeesten en -optochten
- 4 in- en verkoop
- 5 koffiemolens en -machines
- 6 ombudsmannen en -vrouwen
- 7 oude en nieuwe fietsen
Of: oude fietsen en nieuwe
- 8 stop- en sneltreinen
- 9 houten voor- en achterdeuren
- 10 zomer- en winterkleding

Opdracht 6

- 1 binnen- en buitenlandse reizen
(Of: binnenlandse reizen en buitenlandse)
- 2 brilleninkopers en -verkopers (brillenin- en verkopers mag niet)
- 3 de herfst- en de voorjaarsvakantie
- 4 in voor- en tegenspoed
- 5 nationale en internationale treinen
Of: nationale treinen en internationale
- 6 tafelzilver en -serviezen
- 7 thee- en koffiekopjes
- 8 wiskundeleraren en -leraressen

10 Trema, apostrof, accenttekens

Opdracht 1

- 1 associëren
- 2 begroeiing
- 3 beïnvloeden
- 4 beoordelen
- 5 financiële
- 6 geërgerd
- 7 geijkt
- 8 geruïneerd
- 9 officieus

Opdracht 2

- 1 audicien
- 2 bacteriën
- 3 buiig
- 4 coryfeeën
- 5 efficiënt
- 6 financieel
- 7 geïrriteerd
- 8 gelinieerd
- 9 geordend

Opdracht 3

- 1 Alex' tas
- 2 Da's niet best.
- 3 displaytje
- 4 George Bush' presidentschap
- 5 lolly'tje
- 6 m'n opa's
- 7 radio's
- 8 's-Gravendeel
- 9 't Waait flink.
- 10 tv-toestel

Opdracht 4

- 1 België's economie
- 2 de jaren '50
- 3 Ferdinands broer
- 4 M'n muts is weg.
- 5 mbo'er
- 6 R'dam (plaatsnaam)
- 7 's Zomers is 't warm.
- 8 tv'tje
- 9 vmbo-school
- 10 zo'n mooi boek

Opdracht 5

- 1 blèren
- 2 comité

Noordhoff Uitgevers

- 3** compote
- 4** crêpe
- 5** curieus
- 6** enquête
- 7** etage
- 8** maîtresse
- 9** prostituee

Opdracht 6

- 1** à propos
- 2** controle
- 3** crème fraîche
- 4** déjà vu
- 5** façade
- 6** fêteren
- 7** paté
- 8** première
- 9** procédé

11 Getallen

Opdracht 1

- 1 Op 25 mei 2018 kocht Catootje op de botermarkt 2 kilo edammer.
- 2 Dit jaar bezochten ruim **1,4 miljoen** toeristen de Keukenhof, deze maand zo'n 300.000.
- 3 Vorig jaar kwam ik op 5 december precies 33 sinterklazen tegen.
- 4 Kan **twee derde** van de bevolking het Wilhelmus niet meezingen?
- 5 De voorstelling, waaraan ruim **dertig** dramastudenten meewerken, wordt **vier** keer vertoond.
- 6 In deze stad wonen ruim **75.000 / 75 duizend** mensen.
- 7 Er zijn bij de kettingbotsing op de A1 23 gewonden gevallen.
- 8 Op de het **zeventiende** congres van de partij waren ruim **vijfhonderd** leden aanwezig.
- 9 Hoe moet je **vijf zesde** en **drie vijfde** bij elkaar optellen?

12 Sommige of sommigen?

Opdracht 1

- 1 We kochten afgelopen zaterdag eieren op de markt, maar helaas bleken de **meeste** bedorven.
- 2 Voor de bruiloft waren **velen** uitgenodigd, maar slechts **weinigen** kwamen opdagen.
- 3 Als Jos pas in mei vakantiewoningen zoekt, zijn er waarschijnlijk nog maar **enkele** beschikbaar.
- 4 De studenten hadden **allen** een rijbewijs, maar de **meesten** van hen durfden amper te rijden.
- 5 De heer Zijlema was een van de **eersten** die zich in Emmeloord vestigden.
- 6 Wel hadden alle meisjes hun lantarentjes bij zich, maar **sommige** hadden geen reserveolie.
- 7 Hoewel de opgegraven antieke vazen voorzichtig werden vervoerd, bleken er tijdens het transport toch **verscheidene** gebroken te zijn.
- 8 Onder de supporters hadden zich **enkele tientallen** relschoppers gemengd.

Opdracht 2

- 1 Spartaanse soldaten waren goed getraind en hoorden tot de **beste** van Griekenland.
- 2 Jonge kinderen moeten acht uur slapen, maar **volwassenen** kunnen wel met minder toe.
- 3 Dominee Kappers was verzot op zoute haringen, maar **zure** vond hij niet lekker.
- 4 Volgens de restaurateur trad de heer Sonneveld die avond op voor de **notabelen** van Amstelveen.
- 5 In de winkel waren albasten uiltjes te koop, waarvan ik de twee **leukste** heb aangeschaft.
- 6 Als het lente wordt, dan stuur ik jou tulpen uit Amsterdam: duizend **gele** en duizend **rode**.
- 7 Mijn oom was de belangrijkste werkgever van zijn dorp en daardoor was hij van alle burgers een van de meest **geliefde**.
- 8 Marius kan elke baan krijgen die hij wil hebben, want in het ontwerpen van computerspellen is hij een van de **besten**.

Opdracht 3

- 1 Toen Nadir en Zurga Leïla zagen, werden **beide** vrienden verliefd op haar.
- 2 Toen Nadir en Zurga Leïla zagen, werden de vrienden **beiden** verliefd op haar.
- 3 Toen de vrienden Leïla zagen, werden **beide** binnen de kortste keren verliefd op haar.
- 4 Toen de vrienden Nadir en Zurga Leïla zagen, werden ze **beiden** verliefd op haar.

Opdracht 4

In deze zin is sprake van een mens (de vrouw) en een dier (het paard). Bij de mens zou je moeten kiezen voor *beiden*, bij het dier voor *beide*. Dat maakt de keuze lastig. Maar: In dit geval is de regel: kies voor *beiden*.

Noordhoff Uitgevers

13 Probleemwoorden

Opdracht 1

- 1** abonnee
- 2** alinea
- 3** barbecueën
- 4** baseren
- 5** begrafenis
- 6** commissaris
- 7** eigenlijk
- 8** enigszins
- 9** hartstikke
- 10** hygiënisch

Opdracht 2

- 1** identiteit
- 2** hopelijk
- 3** interessant
- 4** legitimatie
- 5** liniaal
- 6** onmiddellijk
- 7** professor
- 8** racisme
- 9** twijfelen
- 10** uittreksel

Opdracht 3

- 1** accommodatie
- 2** adolescent
- 3** agressie
- 4** begroeiing
- 5** chique
- 6** daarentegen
- 7** dichtstbijzijnde
- 8** discipline
- 9** faillissement
- 10** fascisme

Opdracht 4

- 1** financiële
- 2** hardnekkig
- 3** gezamenlijk
- 4** interview
- 5** klereszooi
- 6** juffrouw
- 7** puberteit
- 8** pyjama

Noordhoff Uitgevers

Nieuw Nederlands 6^e editie 4-5-6 vwo Antwoorden 8 Spelling

9 toernooi
10 weifelen

Noordhoff Uitgevers

Opdracht 5

- 1** in arren moede
- 2** in koelen bloede
- 3** in levenden lijve
- 4** met dien verstande
- 5** met voorbedachten rade
- 6** mijns inziens
- 7** onzes inziens
- 8** op staande voet
- 9** te allen tijde
- 10** te elfder ure
- 11** ten enenmale
- 12** te goeder trouw
- 13** ten langen leste
- 14** te mijnen huize
- 15** ten voeten uit
- 16** te zijner tijd
- 17** van ganser harte
- 18** van goeden huize